

2025-жылга карата Кемин районунун
социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн
жыйынтыктары
экономика тармагы

Жумабеков Жалын Самудинович,
Кемин райондук мамлекеттик администрациясынын
биринчи орун басары

Райондун өнүгүүсүнүн жалпы мүнөздөмөсү

2025-жылы Кемин районунун социалдык-экономикалык өнүгүүсү

- Негизги экономикалык көрсөткүчтөрдүн туруктуу өсүшү
- Приоритеттүү инвестициялык долбоорлордун ишке ашырылышы
- Салыктык түшүүлөрдүн жана бюджеттин кирешелеринин өсүшү
- Жаңы жумуш орундарын түзүү
- Мамлекеттик органдардын системалуу башкаруу иши

Райондук мамлекеттик администрациянын ролу

- Аймактын өнүгүүсүн башкаруу
- Инвестициялык климатты калыптандыруу
- Инвесторлорду коштоп жүрүү
- Секторлор аралык координация
- Облустук жана республикалык түзүмдөр менен өз ара аракеттенүү

Райондун өнүгүүсүн стратегиялык пландоо

1. 2024–2027-жылдарга карата СЭӨП иштелип чыгып, бекитилди
2. 2025-жылы СЭӨП актуалдаштырылып, 2030-жылга чейин узартылды
3. СЭӨПту ишке ашыруу боюнча иш-чаралар планы бекитилди
4. Райондун приоритеттери аныкталып, инвестициялык климатты түзүүгө багытталган иштер жүргүзүлүүдө

Кемин районунун 2025-2030 - жылдарга социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасы.	
1.60.П.УМ. РАЙОНДУН ЖАЛПЫ МҮНӨЗДӨМӨРЛӨРҮ	
Географиялык абал	Кемин району – Кыргыз Республикасынын Чүй облусундагы административдик-аймактык бирдик. Райондун жалпы аянты 3533 чарчы км, бул облустун жалпы аянтынын 17,5% түзөт. Кемин району Чүй облусунун чыгыш тарамында жайгашкан. Кемин району Чоң-Кемин жана Кичи-Кемин өрөөндөрүнүн аймактарын, Чүй өрөөнүндө чыгыш бөлүгүн ээлейт. Түндүктөн Казак Республикасынын Тарас жана Астана-Акта облустары менен, батышынан Чүй районунун Бүркүт жана Ойбек аймактары менен, түштүгүнөн Нарын облусунун Коңур райондору менен жана Ысык-Көл облусунун Тон району менен чектешет. Райондун аймагы батышта чыгышка 170 кмге, түндүктөн түштүккө 13-48 кмге созулуп жатат. Районго 4 аймак жана 2 шаар кырет – жалпысынан 37 аймак бар. Райондун административдик борборуКемин шаары. Район республикалык борбордон 106 км, Бишкек шаарынан иш жакын аэропортуна 125 км жана Ташчы аэропортуна 83 км алыстыкта жайгашкан. Район аркылуу автомобиль жана темир жол өтөт.
Жалпы аянты (га/чарчы км)	3,5 миң чарчы км түзөт
Ландшафт жана жаратылыш шарттары	Райондун чыгыш бөлүгү тегиз, деңиз деңгээлинен 1000-1600м бийиктикте. Климаты жески-континенталдык. Райондун ландшафттары ар түрдүү, тоолуу жана тегиз аймактарда жайгашкан, алар тымгынсы соккон шамал менен курчунган. Жалпына алар каптаган куураңдуу саванна 52, чаракан калыңдыгы 0,8-1,3 см бийиктикте орточо жөл менен 16 см. Каш мелүүн суук, 3 айга созулат, кардан катары 30 см, орточо температура -5 градустан -10 градуска чейин, тоолуу райондор терендегир -20 градуска чейин төмөндөйт. Бул жерде каш мелүүн ууш, каптал жана карлуураак. Аймактын жайгашкан жерине жарыла жайып бир калыпта эмес шарттары менен мүнөздөнөт. Батышта климат жайында ууш мөмөтүүтү, кургак, ысык. Июлдун орточо температурасы 25°С, күндүз айамаы температурасы 37°С чейин жететин мүмкүн. Тоолуу аймактарда жай кыска жана салмак, айамаы температурасы 15-20°С чейин жетет. Күш жана каш жасуу, жаш-чөчкөдө кышы жалпы 400 км чейинде, анын 40%ка жакыны туура келет жакында. Тоолуу аймактардын температура төмөндөгөн сайын, түздүктөргө жакындай жана кышуу туура келет калыпта. Райондун аймагынан 12 дарыя агат, дарыялар мөңгөдөн мөңгүлөрдөн башталат. Токон 13965,0 га жерин ээлейт, аларды коргоо жана өнүктүрүү «Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркынан караматтында. Райондун аймагы байкалуу калыпта бай, анын ичинде түптүү туздар, темир-цинк, хромо, никель, темир туздары, алтын, висмут жана ага тийиштүү элементтер, ошондой эле сейрек кездешүүчү элементтер.

5-тиркеме	
СЭӨП үчүн тармактык профилдин шаблону	
Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун 2025-2030 – жылдарга СЭӨП социалдык-экономикалык өнүктүрүү Программасына Тиркеме.	
Тармактык профиль: Айыл чарбасы (тармактын аталышы)	
1. ТАРМАКТЫН ЖАЛПЫ МҮНӨЗДӨМӨРҮ	
Тармактын өнүгүүсүнүн кыскача тарыхы	
Кемин районунда айыл чарба — узак тарыхы бар негизги тармактардын бири. СССР доорунда айдооно мыйзамдары иригациялык системалар, чоң чарбалар жана мал чарбалыкты өнүктүрүүнү жана айрым инфраструктура элементтери (каналдардын бир бөлүгү, чоң чарбалардын айрым иригациялык системалары) пайдалануу жер ресурстары (айдоочу жана сууга жерлер) — райондун негизги байлыгы катары каралып, постсовет мезгилинде (1990-жылдарда ийини) жана чарбалар, байлоочу жана чакан кайра иштетүүчү жакындар пайда болду, айыры жылдарда райондо кооперативдерди жана жеке инвесторлорду тартуу аркылуу кайра иштетүү жана логистика багытында иштер башталды. Бүгүнкү ССРР убагынан калган — иригациялык каналдардын жана айрым чарбалык инфраструктураларын элементтери: ийини түзүлгөн — жана чарбалар, кооперативдер, чакан кайра иштетүүчү фабрикалар жана инвесторлор тартылган долбоорлор). Объекттердин кайсы бөлүгү ССРР убагынан бери сакталып калган, кайсы бөлүгү кийинчерээк түзүлгөн СССР доорунан Кемин районунда негизги каналды иригациялык тармактардын трассалары жана сууга инфраструктураларын айрым элементтери сакталып калган. Бул объекттер ийиндерин жарым-жартылай гана өздөштү, күндө айрым бөлүктөрү капиталдык реконструкция мутак экени пландаштыруу документтеринде көрсөтүлгөн. Кийинки жылдары райондо жеке сектордун жана инвестициялык долбоорлордун өсүүсү байкалган. Мисалы, чакан фермердер, май сакыктар жана башка жаңы чакан ишканалар түзүлдү. 2020-2025-жылдары «Терек-Таш», «Чоң-Баш», «Шинден-Эт» Целинги ошентуу инвесторлордун долбоору иштей баштап, мөмө-жемиш кайра иштетүү жана логистикалык борборлорду куруу багытындагы пландар күчөдү. Бүгүнкү күндө кандай чарбалык байланыштар түзүлдү Фермерлер жана индивидуалдык чарбалар ортосунда кооперативдер түзүү багыты айыры жылдары күч алып, райондун администрациясы менен айыл өкмөттөрү мөмө жана кичи ишканалар үчүн өнүгүү, бизнес-форумдар жана	

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ
КЕМИН РАЙОНДУК
МАМЛЕКЕТТИК
АДМИНИСТРАЦИЯСЫ

КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА
КЕМИНСКАЯ РАЙОННАЯ
ГОСУДАРСТВЕННАЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ

ТЕСКЕМЕ
РАСПОРЯЖЕНИЕ

№ _____ г.ш.Кемин

Кемин райондук мамлекеттик администрациясынын коллегиясынын 2025-жылдын 26-февралындагы №2-КЧ чечими менен бекитилген Кемин районунун 2025-2027-жылдарга карта социалдык-экономикалык өнүгүү программасына жана планына толуктоо киргизүү жөнүндө

Социалдык-экономикалык өнүгүү койгойлорун комплекстүү чечүү, жергиликтүү экономиканын натыйжалуулугун жогорулатуу, жаңы жумуш орундарын түзүү, максаттарга жана артыкчылыктарга ылайык инфраструктураны өнүктүрүү, стратегиялык пландаштыруу жана инвестицияларды тартуу аркылуу калктын жашоо сапатын системалуу жана максаттуу түрдө жакшыртуу максатында:

1. Кемин районунун 2025-2030-жылдарга карата өнүктүрүү программасы толуктоо менен №1 тиркемеге ылайык бекитилсин;

2. Кемин районунун 2025-2030-жылдарга карата өнүктүрүү программасынын Планы толуктоо менен №2 тиркемеге ылайык бекитилсин;

3. Мамлекеттик органдардын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилери, шаарлардын мэрлери, аймак өкмөттөрүнүн башчылары:

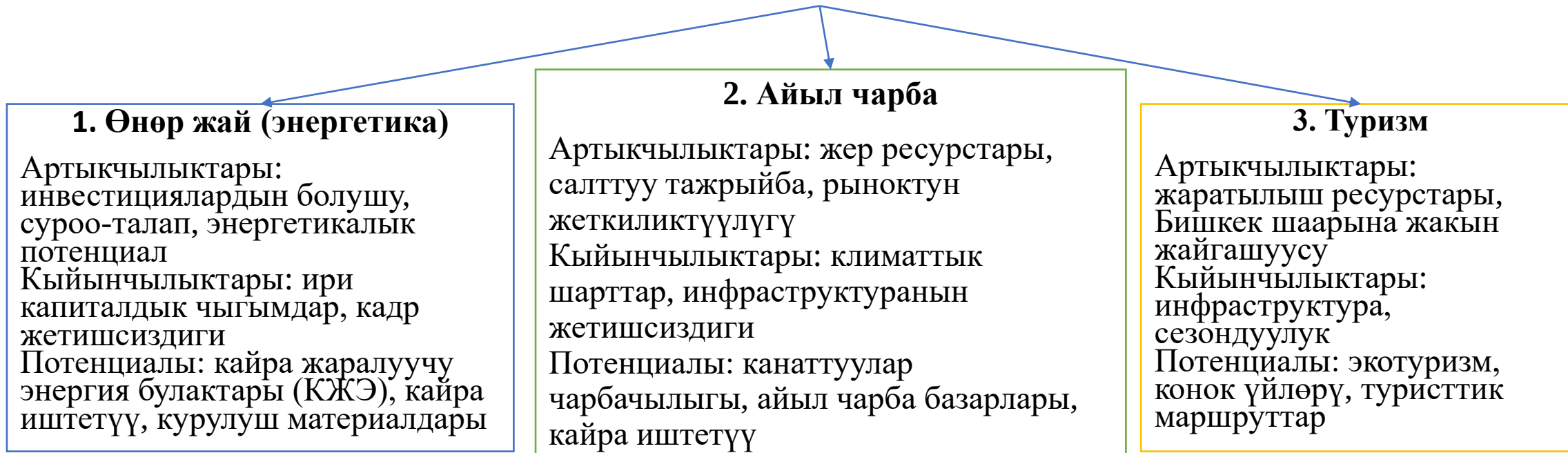
- Кемин районунун 2025-2030-жылдарга социалдык-экономикалык өнүгүү программасын башкаруу жана ишке ашыруу үчүн кабыл алышы;
- Кыртал сайын, отчеттук мезгилден кийинки айдын 15-күнү Кемин районунун 2025-2030-жылдарга социалдык-экономикалык өнүгүү программасынын жана Ин-аркеттер планынын аткарылышы жөнүндө маалыматты Кемин райондук мамлекеттик администрациясынын экономика жана өнөр жай секторунда берилсин.
- 4. Кемин, Орошкан шаарларынын мэрлери, аймак өкмөт башчылары шаарлардын жана аймак аймактардын социалдык-экономикалык өнүктүрүү программаларын иштеп чыгууда Кемин районунун 2025-2030-жылдарга карата Программасын жана Өнүктүрүү планын жетекчиликте алышы.
- 5. Бул тескеменин аткарылышын коомдондо Кемин райондук мамлекеттик администрациясынын башчысынын орун басарына жана Кемин райондук мамлекеттик администрациясынын аппарат жетекчисине жүктөлсүн.

Аким К. Шакиров

№ 382, 30.12.2025
Кол койгон Шакиров К.А.

Кемин районунун СЭӨП ишке ашыруу боюнча 2025-2030-жылдарга ин-аркеттер планы							
Ин-чаралардын сарыпталуучу	Жооптуу адамдар жана ведомстволук бир	Күтүлгүч натыйжалар жана индикаторлор	Низге мүнөттү жазуу	Калып (мил. сом)	Карамаалар бөлүмдөрү / индикатор	Мониторингдин и бөлүмдөрү (1-жарыя) (жылдык)	Мониторингдин бөлүмдөрү (2-жарыя) (жылдык)
1. Каш							
1. Жергиликтүү экономикалык жана социалдык өнүктүрүү программасын ишке ашыруу	РМА, ЖЭБ, РЭС, жана ИБ	6 жакын үй-бүлө жакырчылыктан куткалат	2025-жыл	600,0	ЖБ	2 үй-бүлө социалдык жакындык	4 үй-бүлө социалдык жакындык
2. Активдерди иштетүүчү калдоо боюнча иш жүргүзүү	РМА, Райондук ишче, социалдык калыңдоо жана өнүктүрүү башкармалыгы, ЖЭБ	Активдерди, диниктерди колдоо камат	2025-2027-ж.ж.	-	Диниктердин жана калыңдоо	1-2 чакан ишканалар өнүктүр	Жыл өткөнчө 1-2 чакан ишканалар өнүктүр
3. Жергиликтүү жерлердин сарыпталуучу максаттада өнүктүрүү (индикатор, чакан жерлер)	РМА, РЭС, ЖЭБ жана ИБ, ИБ №19	30 акан жерлер сарыпталуучу болот	2025-жыл	0	Жер сарыпталуучу	20	10
4. Жаштар аркасында кесип таңдоодо багыттарды берүү (жаштар таңдоо боюнча, калыңдоо жана өнүктүрүү боюнча жардамдар)	РМА, Эмгек, социалдык калыңдоо жана өнүктүрүү башкармалыгы, ЖЭБ	Жаштар аркасында туура кесип таңдоо максаттада калыңдоо жана өнүктүрүү боюнча жардамдар	2025-2027-ж.ж. Апрель-май Октябрь	0	Диниктердин карамаалары	1 жарыя	1 жарыя

Социалдык-экономикалык өнүгүүнүн приоритеттери

СЭӨПтун алкагында
инвестициялык
климатты күчөтүү

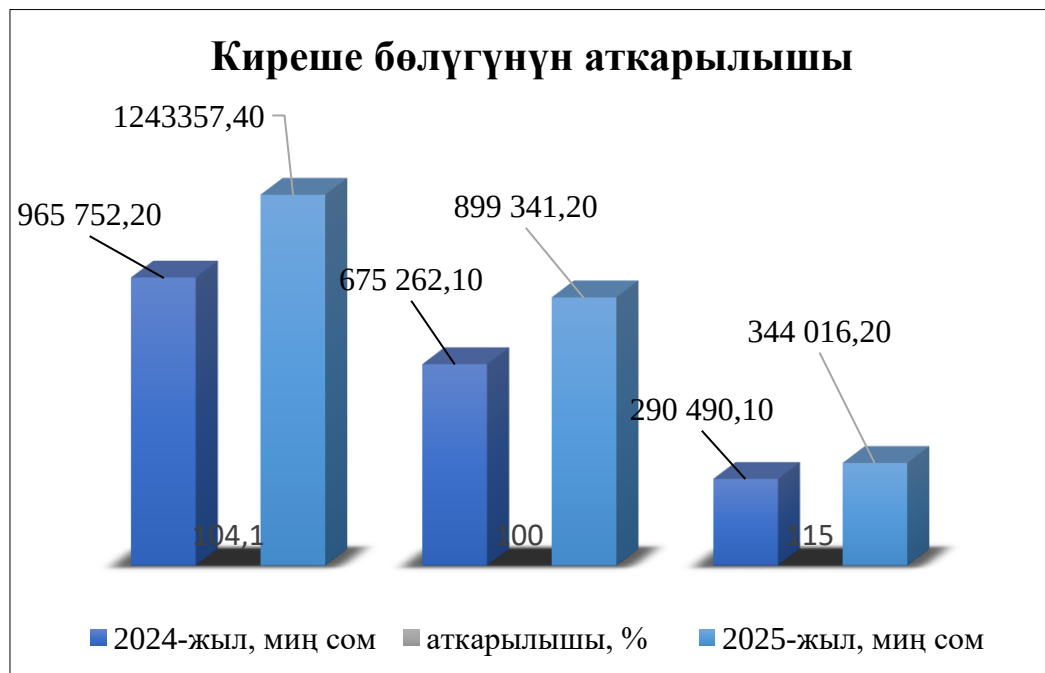
Негизги багыттар:

- Инвесторлор үчүн ыңгайлуу шарттарды түзүү
- Инвестициялык долбоорлорду коштоп жүрүү
- Райондун инвестициялык потенциалын аныктоо

Салыктарды жыйноо жана райондун бюджеттик кирешелери

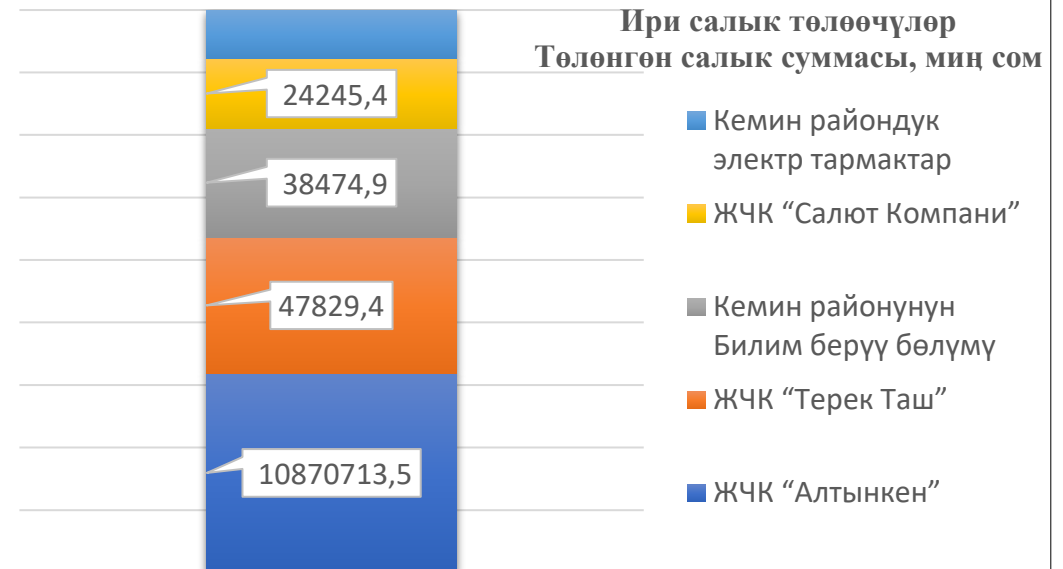
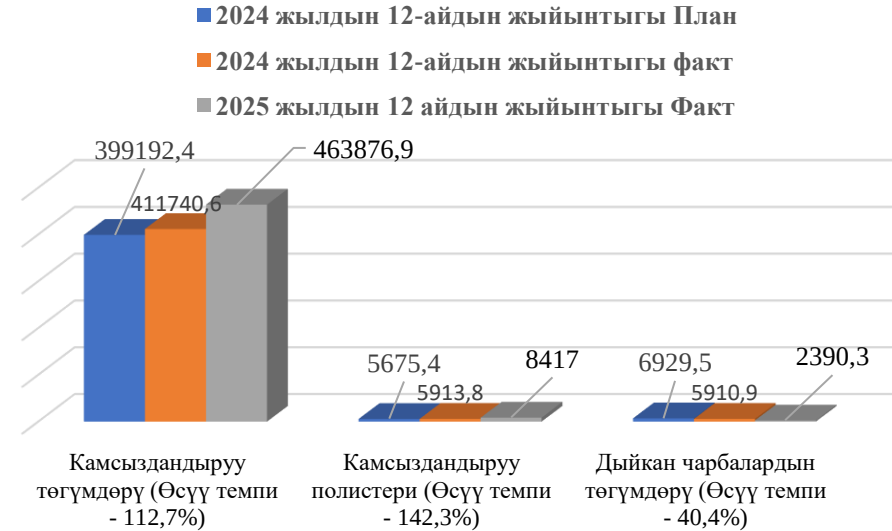
Киреше базасын калыптандыруу

- ❑ Мамлекеттик бюджетке түшкөн кирешелердин өсүшү (факт) – 100,8%, өсүү темпи – 128,7%
- ❑ Республикалык бюджетке түшкөн кирешелердин өсүшү – 100,1%, өсүү темпи – 133,2%
- ❑ Жергиликтүү бюджетке түшкөн кирешелердин өсүшү – 102,8%, өсүү темпи – 118,4%

Камсыздандыруу төгүмдөрү жана салыктык контроль

- ✓ 2025-жылдын 12 айында камсыздандыруу төгүмдөрүнүн планы 457,5 млн сом болуп, факт боюнча 463,9 млн сом чогултулуп, 101,4% аткарылды.
- ✓ Камсыздандыруу полистеринен план 115,1% аткарылды, ал эми дыйкан чарбаларынан түшүүлөр 59,1% түздү.
- ✓ 2024-жылга салыштырмалуу камсыздандыруу төгүмдөрү 52,4 млн сомго көбөйүп, өсүү темпи 112,7% болду.
- ✓ Салык карыздарын кыскартуу боюнча жүргүзүлгөн иштердин жыйынтыгында 1 643 чарба субъектинен 14,2 млн сом, камсыздандыруу төгүмдөрү боюнча 286 субъекттен 18,4 млн сом өндүрүлдү.
- ✓ Камералдык жана көчмө текшерүүлөрдүн негизинде бюджетке 11,0 млн сом кошумча каражат түштү.
- ✓ 2025-жылдын мыйзамдык амнистиясынын негизинде 2 498 салык төлөөчүнүн 7,0 млн сом карызы эсептен чыгарылды.
- ✓ Райондо 662 ККМ-онлайн катталып, рейддик жана аналитикалык салыктык контроль туруктуу жүргүзүлүүдө.

Бюджеттик чыгымдар жана каржылоо

ЖӨБО (жергиликтүү бюджет):

- Бекитилген бюджет – 426 207,2 миң сом
- Такталган план – 759 035,6 миң сом
- Кассалык аткаруу – 719 408,3 миң сом

Негизги чыгаша багыттары:

- ❑ Айлык акы жана социалдык төгүмдөр – 76 214,7 миң сом
- ❑ Тамак-аш – 34 341,2 миң сом
- ❑ Коммуналдык кызматтар, көмүр, отун – 55 188,0 миң сом
- ❑ Кызмат көрсөтүүлөр жана чарбалык чыгымдар – 129 895,1 миң сом
- ❑ Социалдык жардам жана субсидиялар – 255 , 9 миң сом (*анын ичинен субсидиялар – 232 840,5 миң сом*)
- ❑ Капиталдык чыгымдар (имараттар, жабдуулар) – 155 656,6 миң сом

Бюджет калдыгы (01.01.2026): 62 398,4 миң сом

- 2024-жылга салыштырмалуу 25 079,9 миң сомго азайган
- Калдыктын булагы: кирешенин ашык аткарылышы жана үнөмдөлгөн каражаттар

Республикалык бюджет жана дем берүүчү гранттар

Дем берүүчү гранттар

Ишке ашырылган долбоорлор — 8
долбоор.

Жалпы сумма — 60 513,4 миң сом

- Өз каражаты — 39 170,8 миң сом
- Дем берүүчү грант — 21 212,6 миң сом

Натыйжа:

- Билим берүү, спорт жана инфраструктура объекттери жаңыланды
- Бардык 8 долбоор 100% аткарылды

Республикалык бюджеттен каржылоо.

Жалпы көлөмү — 1 248 301,2 миң сом.

Негизги багыттар:

- Билим берүү — 572 040,3 миң сом
- Саламаттык сактоо — 174 139,0 миң сом
- Социалдык камсыздоо жана миграция — 111 792,3 миң сом
- Райондук өнүктүрүү фонду — 332 288,8 миң сом

Башка мекемелер:

- Райондук мамлекеттик администрация — 17 232,8 миң сом
- Финансылык башкармалык — 5 446,4 миң сом
- Салык кызматы — 39 140,3 миң сом
- Суу-чарба башкармалыгы — 41 277,7 миң сом
- Ветеринардык башкармалык — 4 645,8 миң сом
- Маданият бөлүмү — 17 431,9 миң сом
- Чон-Кемин МЖП — 16 639,1 миң сом
- Коммуналдык тейлөө (электр энергиясы) — 16 879,3 миң сом

Райондун негизги инвестициялык долбоорлору

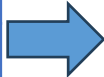
2025-жылы Кемин районунда тышкы инвесторлордун катышуусу менен 8 ири инвестициялык долбоор ишке ашырылууда. Инвестициялардын жалпы көлөмү 200 миллион АКШ долларынан жана 3 миллиард сомдон ашат. Долбоорлор энергетика, өнөр жай жана агроөнөр жай комплекси багыттарына багытталып, 667ден ашык жаңы жумуш орундарын түзүүнү камсыз кылат.

№	Компания / инвестор	Долбоордун түрү	Инвестиция көлөмү	Жумуш орундары	Локация
1	«Этернал Энергия» ЖЧК	100 МВт күн электр станциясы, 161,5 га	56 млн \$ (39,2 млн \$ пайдаланылган)	80 (52 чет элдик)	Кичи-Кемин а/а
2	«Энергия Будущего» ЖЧК	6 МВт мини-ГЭС, 13,9 га	2,5 млн \$ (40% бүткөрүлгөн)	20–30	Ак-Түз а/а
3	«ЗЭТ Цемент» ЖЧК	Цемент заводу, 3200 т клинкер/1400 т цемент, 2026-жыл	137,6 млн \$	700 (камсыздан кийин), 300 курулушта, 106 чет элдик	Кемин району
4	«Учкун ВМ» ЖЧК	Жардыруучу заттар заводу (I очередь), 2025	≈700 млн сом	60	Кемин шаары
5	«Агро Куш» ЖЧК	Канаттуулар фабрикасынын кеңейтүүсү, инкубатор, азык цехи	1 744,8 млн сом	45(кеңейгенден кийин 150)	Кемин шаары
6	«БН Профи» ЖЧК	Асфальтобетон жана таш майдалоочу завод	700 млн сом	15	Кичи-Кемин а/а
7	«Металлэксперт» ЖЧК	Кирпич заводу	6 млн \$	40	Кызыл-Октябрь а/а
8	«Дахуа» ЖЧК	Газ блок заводу үчүн котельня реконструкциясы, аткарылышы 3%	218 млн сом	50	Орловка шаары

Кемин райондук өнүктүрүү фонду

Кемин районуну өнүктүрүү фондусунун Байкоочу кеңеши тарабынан 2025-жылга карата жалпысынан фонд тарабынан:

Жылдар	Каржылоо булактары	Жер казынасын пайдалануучулар тарабынан респ. бюджетке чегерүүлөр	20% Жергиликтү ү бюджет	30% Райондук фонд	50% Областук фонд
2024-ж.	КР финансы министрлиги			29567700	
2025- ж.	"Алтынкен" ЖЧКсы	647516966,6	129503393,3	194255090,0	323758483,3
2025 -ж.	“Кыргыз Темир Жолу” УК МИ	6833,32	1366,7	2050,0	
2025- ж.	"Кум Добо" ЖЧКсы	205718	41143,6	164574,4	
2025 -ж.	"СапатЖолСтрой" ЖЧКсы	246500	49300,0	197200,0	
2025- ж.	“Нью Софт” ЖЧКсы	253791,16	50758,2	203032,9	
2025 -ж.	"Фирма "ЗИНИТ" ЖЧКсы	1854542,7	370908,5	1483634,2	
2025 -ж.	"Кыргыз Ак-Таш" ЖЧКсы	109078	21815,6	87262,4	
Итого поступлений		650193429,8	130038686,0	196392843,9	323758483,3

№	Багыттын аталышы	Суммасы, сом	Долбоордун саны
1	Социальные объекты	103387579	45
2	строительства и ремонт спортивных сооружений	3000700	3
3	инфраструктурные проекты	28277300	18
4	энергетика (освещение и другое)	4967600	3
5	ремонт дорог	12704900	4
6	Питьевая вода	5546100	3
7	Ирригация	9541800	4
8	Оборона	6423400	
9	Предупреждение ЧС	1304500	4
10	Кредитование	65000000	7
11	МПИ	14936100	4
12	Скотный рынок	44578100	1
13	Ген.план	5699900	4
14	Покупка спец техники	23999900	5
15	Социальные помощи	283800	10
	Операционные расходы	3673290,9	
	Бардыгы	333324969,9	115

Каражаттарды бөлүштүрүү:

- Экономикалык долбоорлор — 166 662,5 млн сом (50%+)
- Өтмө долбоорлор (2024–2025-ж.) — 152 990,4 млн сом
- Өзгөчө кырдаалдар — 6 853,5 млн сом (3%)
- Турак жай долбоорлору (МИК) — 2 284,5 млн сом (1%)
- Административдик чыгымдар — 4 534,1 млн сом (3%)

2026-жылга өтүүчү калдык: 33 300,0 млн сом

Фонддун жалпы бюджети (2025-ж.):

- Бюджеттик эсеп — 132 450,0 млн сом
 - Атайын эсеп — 96 000,0 млн сом
 - Декабрда кошумча каржылоо — 40 093,3 млн сом
- Жалпы фонддун каражаты — 358 177,4 млн сом

Өнөр жай

Райондун **өнөр жай ишканалары** тарабынан 34 010 389,5 миң сомдук өнөр жай продукциясы өндүрүлүп, 2024-жылдын ушул мезгилине салыштырмалуу 142,5 %ды түздү. (2024-жыл 12 ай. 23 872 783,2 миң.сом).
Өнөр жай өндүрүшүнүн **физикалык көлөмүнүн индекси** 94,6 пайызды түздү.

Ири өндүрүш ишканалар:

- Алтынкен, НПЗ Кемин, Терек Таш, КХМЗ, Астра
- Энергетикалык объектилер: Быстровка жана Тегирменти ГЭС
- Катталган юридикалык жактар (филиалдар менен): 844**
 - Чакан: 731
 - Орто: 89
 - Ири: 24

Секторлор жана тенденциялар:

- **Өсүүдө:** текстиль, тигүү, химия, резина жана пластмасса, металл жана даяр продукция
- **Төмөндөөдө:** минералдык кендерди казуу, тамак-аш өндүрүшү, кокс, нефть аффинажы, алтын концентраты
- **Экспорт жана импорт:** банктын саясатындагы өзгөрүүлөр жана РФге убактылуу чектөөлөрдөн азайган

Инвестициялар жана жаңы долбоорлор:

- «Этернал Энергия» – 100 МВт күн станциясы, 300 жумуш оруну, 50 млн USD
- «Энергия Будущего» – мини-ГЭС 6 МВт, Ак-Туз
- «ЗЕТ Цемент» – жылына 3200 т клинкер, 1400 т цемент, 700 жумуш оруну, 104 млн USD
- «Учкун ВМ» – жардыргыч зат заводу, 60 жумуш оруну, ~600 млн сом
- Альтернативдүү энергия: күн, шамал станциялары, чакан ГЭС
- Инфраструктура: кирпич заводу, асфальт-бетон заводу, автобус бекеттерин реконструкциялоо
- Айыл чарба: 25 га жүзүм бактары (тамчылатып сугаруу), 11 га мал базары курулууда

Өнүгүү перспективасы:

- Өнөр жай – стратегиялык сектор, жаңы жумуш орундар
- Кайра жаралуучу энергия жана инфраструктурага инвестициялар
- Чет өлкөлүк инвестициялар жана донордук долбоорлорду тартуу
- Аймактагы азык-түлүк коопсуздугун колдоо

Айыл чарба

Жер ресурстары

Жалпы айдоо аянты - 27455 га

- сугат жерлер - 24263 га
- кайрак жерлер - 3192 га

Айыл чарба мамлекеттик фондунун жерлери - 5212,85 га

Сугат менен камсыз болгон аянт - 19427 га

Багыт: айыл чарба - район экономикасынын негизги таянычы

Жайыттар жана инфраструктура

Жалпы жайыт аянты - 174073 га

Жыйналган каражат - 6,9 млн сом

Оңдолду:

- 210 км жол
- 11 көпүрө
- 4 мал сугаруучу жай

97 га жайытка үрөн себилди

Жер мунапысы жана трансформация

Түшкөн арыздар - 347

Каралган - 275

Мамлекеттик акт берилди - 176

Трансформацияланган жер - 26,4 га

Айыл чарба

Өсүмдүк чарбасы: 2024–2025 салыштырма

Негизги тенденциялар
(2025-ж.):

- Дан эгиндеринин дүң жыйымы — төмөндөдү
 - климаттык шарттардын таасири
- Жүгөрү силоско: + 6771 тонна
- Жашылча: +715 тонна
- Көп жылдык чөп: +10 56 тонна

Үрөн, себүү жана дөөлөттүк колдоо

Мамлекеттик дотация:

- 70% — дыйкандар
- 30% — мамлекет

2025-ж. себилген үрөн:

- буудай, арпа: 178030 тонна
- Жүгөрү: 1185,4 тонна

2026-ж. түшүмүнө:

- күздүк буудай: 537 га
- тоңдурма айдоо: 2237 га

Сугат суу жана инфраструктура

Чарба аралык каналдар — 70,5 км

Ички каналдар — 554 км

2025-ж. оңдолгон:

- механикалык тазалоо — 178,5 км
- кол менен тазалоо — 49,8 км

Сугатка суу берүү:

- план — 105,0 млн м³
- аткарылыш — 128,7 млн м³ (123%)

Сууну үнөмдөө: тамчылатып сугаруу

Тамчылатып сугаруу:

- жалпы — 69,2 га
- анын ичинде:
 - жүзүм — 25 га
 - алма — 25 га
 - жашылча-жемиш — 10,2 га

Мамлекеттик инвестиция — 11 794,4 миң сом

Чым-Коргон АА — 38,6 га
пилоттук долбоор

Натыйжа: сууну үнөмдөө,
түшүмдүүлүктүн өсүшү

Айыл чарба

Мал чарбасы: сан жана динамика

- Ири мүйүздүү мал - 27790 баш
- Кой-эчки - 103558 баш
- Жылкы - 13537 баш
- Үй канаттуулары — +22 160 баш (138%)

Өсүш эки тоок фермасынын ишке кириши менен шартталган

Ветеринария жана коопсуздук

- Эмдөөдөн өткөн мал — 437 339 баш
- Бруцеллез боюнча текшерүү — 125–143%
- 9 балык чарба, 44 аары чарба иштейт
- Кой-эчки идентификациясы:
 - 29 327 баш

Мал чарбасынын өндүрүмү (2024–2025):

- Эт — +6%
- Сүт — +2%
- Жумуртка — +17%
- Жүн — +2%

Чым-Коргон АА:

- 11 га мал базарынын курулушу
- Суммасы — 50,18 млн сом
- Каржылоо — Кемин районунун өнүктүрүү фонду
- Аткаруучу — МИ «КыргызСтройСервис»

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ

КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТЕСКЕМЕ РАСПОЯЖЕНИЕ

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 11-сентябрындагы № 554 “Региондорду өнүктүрүү фонддорунун маселелери жөнүндө” токтому менен бекитилген Региондорду өнүктүрүү фонддору жөнүндө типтүү жобонун 3-главасынын 12-пунктун аткаруу үчүн:

1. Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун өнүктүрүү фонду Чым-Коргон айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн аймагында жалпы аянты 11 гектар мал базарын куруу боюнча долбоорду каржыласын.

2. Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун өнүктүрүү фонду Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 11-сентябрындагы № 554 “Региондорду өнүктүрүү фонддорунун маселелери жөнүндө” токтому менен бекитилген Региондорду өнүктүрүү фонддору жөнүндө типтүү жобонун 3-главасынын 12-пунктуна ылайык 3214-беренеси боюнча кредит берүүгө арналган акча каражаттарын 50 179 600 (элүү миллион бир жүз жетимиш тогуз миң алты жүз) сом суммасына кыскартуу менен чыгымдар сметасына өзгөртүү киргизсин жана 3111-беренеси боюнча социалдык-инфраструктуралык долбоорлорго арналган акча каражаттарын 50 179 600 (элүү миллион бир жүз жетимиш тогуз миң алты жүз) сом суммасына көбөйтсүн.

3. Чым-Коргон айыл аймагынын айыл өкмөтү акча каражаттарынын максаттуу пайдаланылышына жана мал базардын курулушунун ишке ашырылышына жеке жоопкерчилик тартат деп белгиленсин.

4. Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун өнүктүрүү фонду акча каражаттарынын максаттуу багыты боюнча пайдаланылышын жеке контролго алсын.

5. Бул тескеменин аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын

№ 669-1, 05.08.2025

Коп койгон: Касымалиев А.А.

Жаңы жумуш орун

2025-жылдын 12 айында район боюнча жалпысынан **667 жаңы жумуш орун** түзүлдү, анын ичинен экономиканын формалдуу эмес секторунда 133 жумуш орду

№	ЖӨБО аталышы	Өнөр жай	Соода	ЖИ кызмат көрсөтүү	Экономиканын формалдуу эмес сектору	Жалпы
1	Кемин шаары	21	78	5	58	162
2	Орловка шаары	228	41	3	22	294
3	Чым-Коргон а/а	-	21	-	13	34
4	Кызыл-Октябрь	15	23	2	12	52
5	Чоң-Кемин а/а	12	6	1	-	19
6	Кичи-Кемин а/а	29	48	1	28	106
	Бардыгы	305	217	12	133	667

ЖӨБО тарабынан капиталдык жана утурумдук ондоолор

- 2025-жылы жалпы аткарылган иштер — 202 628,9 миң сом
- 2024-жылга салыштырмалуу — 102,7 %

ЖӨБОлор боюнча:

- Кызыл-Октябрь АА — 64 475,6 миң сом (268,4%)
- Чым-Коргон АА — 50 285,1 миң сом (131,4%)
- Кемин шаары — 32 881,8 миң сом (94,8%)
- Чоң-Кемин АА — 25 079,2 миң сом (93,2%)
- Орловка шаары — 21 753,0 миң сом (35,8%)
- Кичи-Кемин АА — 8 154,2 миң сом (64,5%)

Жыйынтык:

Муниципалдык деңгээлде инфраструктураны жакшыртуу иштери туруктуу жүргүзүлүүдө.

Негизги капиталга инвестициялар

- 2025-жылы инвестициялардын көлөмү — 3 756 851,0 миң сом
- 2024-жылга салыштырмалуу — 32,5 %

Төмөндөөнүн негизги себеби:

- 2024-жылы «Терек Таш» ЖЧКсы тарабынан клинкер өндүрүүчү ири заводдун курулушу аяктаган
- 2024-жылдагы инвестиция көлөмү — 11 163 726,7 миң сом

Баалоо:

2025-жылдагы көрсөткүч ири бир жолку долбоордун жоктугу менен түшүндүрүлөт, реалдуу экономикалык активдүүлүк сакталган.

Шаар куруу, турак жай жана инвестициялык пландоо

Кемин-Сити шаарынын курулушу:

- Бирдиктүү заказчы — Кемин райондук мамлекеттик администрациясы
- Ишке ашыруучу — «Градстройресурс» ЖЧК
- Шаар концепциясынын долбоору иштелип чыгып, КР Президентинин Иш башкармалыгына сунуштоого даярдалууда

Турак жай курулушу (2025-ж., январь—декабрь):

- 50 турак жай пайдаланууга берилди
- Жалпы аянты — 6175,1 чарчы метр
- Курулуш көлөмү — 141784,1 миң сом
- 2024-жылга салыштырмалуу:
 - турак жайлардын саны — 2,3 эсе көп
 - (2024-ж.: 23 турак жай, 2680,0 чарчы метр)

Натыйжа:

- Турак жай курулушунун өсүшү
- Шаардык пландоонун системалашуусу
- Инвестициялык жагымдуулуктун жогорулашы

Аймакты өнүктүрүү жана жашоо шарттары

Асфальт төшөө иштеринин мисалдары:

- Чүй-Көпүрө-Бейшеке-Боролдой: 0,68 км – 4 223 миң сом, 1,32 км – 8 053 миң сом
- Кемин-Ильич-Ак-Туз: 2 км – 13 014,8 миң сом
- Ак-Туз: Э.Арсалиев жана Я.Алиева көчөлөрү – 2 км, 23 716,9 миң сом

Орто жана учурдагы оңдоо жумуштары: 26 657,8 миң сом

Капиталдык салымдар: 14 768,5 миң сом (мисалы: Орловка-Маданият-Шамшы – 1,957 км)

Жүк жана жүргүнчү ташуу

Жүк ташуу көлөмү (2025): 375,6 миң тонна, 2024-жылга салыштырмалуу +5,9%

Жүргүнчү ташуу көлөмү (авто): 3 069,0 миң адам, +1,8%

Негизги автожол тейлөө ишканалары: №32 жана №34

- №32: 361 км (эл аралык – 48 км, мамлекеттик – 153 км, жергиликтүү – 160 км)
- №34: 62,1 км (эл аралык – 7 км, мамлекеттик – 30,1 км, жергиликтүү – 25 км)

Жол инфраструктурасы – шаар жана айылдар

Кемин шаары: Ленин көчөсү, Ладышев жана Бакеев көчөлөрүнө капиталдык оңдоо

Кызыл-Октябрь айыл аймагы:

- Кашкелен – Смятова, Новая көчөлөрү: 1 684 м
- Жел-Арык – Манас, Тынчтык, Жолчулар, Казыбаев: 1 438 м
- Дорожное – Алиева, Шабдан-Ата: 840 м
- Жаңы-Алыш – Сарыпбек, Искак, Керималы: 1 710 м
- Ак-Бекет – тротуар: 1 800 м

Коомдук транспорт жана аялдамалар

Эски коомдук аялдамалар демонтаждалып, жаңы аялдамалар курулду

Жалпы: 42 аялдама, 16,6 млн сом

- 2024-жылы – 23 аялдама
- 2025-жылы – 19 аялдама

LED экрандар орнотулду: Кемин жана Орловка шаарлары

Жолдордун категориясы жана инфраструктура

Категориялары:

- II – 65 км
- III – 20 км
- IV – 238 км
- V – 55 км

Көпүрөлөр жана конструкциялар:

- Көпүрөлөр: 35
- Трубалар: 297
- Турак үйлөр: 11

2025-жыл ичинде аткарылган жумуштар:

- Жалпы: 57 698,15 миң сом
- Кышкы тейлөө: 11 996,5 миң сом
- Күнүмдүк жумуштар: 18342,1 миң сом
- Жайкы тейлөө: 313,0 миң сом
- Орто жана кап оңдоо: 28 906,9 миң сом

Электр тармагы, байланыш жана интернет инфраструктурасы

Электр тармактарынын тейлөө түйүндөрү: 17 бөлүштүрүү тармактары

Чубалгылар:

- 6/10 кВ – 410,93 км
- 0,4 кВ – 537,78 км
- Кабель 10/0,4 – 10,9 км

Энергия керектелүүсү: 178 497,3 миң кВт/саат
(план 188 921,8 миң кВт/саат)

Үнөмдөө: 10 424,5 миң кВт/саат

Жалпы жоготуулар: 7,7% (план -8,1%)

Дебитордук карыздын өзгөрүшү: 46 140,0 миң сом (01.01.2025) → 1 676,4 миң сом (01.01.2026)

Кыргызтелеком Кемин филиалы: финансылык план – 110% аткарылды, киреше – 31,8 млн сом

Интернет кызматынын колдонуучулары: 4 955 даана

Жаңы кошулган айылдар: Кайынды, Ак-Туз, Тар-Суу

Энергиялык жана индустриялык объектилерге интернет линия тартылды:
Этернал Энергия ЖЧКсы жана башка объектилер

Видео жана онлайн камералар орнотулду:
Самансур, Чым-Коргон мектептери; Алмалуу бала бакчасы; Кыз-Куйоо айылында панорамалык камера

Кыргыз Республикасынын Президентинин “Улуттук тазалык күнү жана 2023-2025-жылдар мезгилине тиричилик калдыктарын иштетүү боюнча натыйжалуу инфраструктура түзүү боюнча иш-аракеттер планы

Кемин райондук мамлекеттик администрациясы тарабынан 2025-жылдын 14-мартында №74-т тескемесин кабыл алынган. Мекеме- ишканалар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, жергиликтүү калк менен бирдикте үч айлыктын «Тазалыкты сактайлы» урааны алдында тиешелүү иш-чаралар жүргүзүлүп, ишембиликтерге жалпысынан 13580 адам катышты. 44 даана техника катышып, 229,5 тонна таштанды чыгарылды, 139,5 км ирригация каналдар тазаланды, ошону менен бирге 50,000 даана жүзүм жана 12,238 даана ар кандай бак-дарактардын көчөттөрү отургузулду.

Муниципалдык ишканалар иш аракетте...

№	Муниципалдык ишкананын аталышы	Көрсөтүлүүчү кызматтардын аталышы	Ишкананын юридикалык дареги
1	“Кемин тазалык муниципалдык ишканасы”	Таштанды чыгаруу	Кемин шаары Победа көчөсү 29
2	“Кемин Суу канал муниципалдык ишканасы”	Ичүүчү таза суу менен камсыз кылуу	Кемин шаары Победа көчөсү 29
3	“Орловка суу каналы” муниципалдык ишканасы	таза суу менен камсыз кылуу, канализация	Кемин району, Орловка шаары, Октябрьская көч н/ж
4	МИ «Кызыл-Октябрь муниципалдык ишкана»	Жашылдандыруу, корктондуруу. Айлана-чойрону акыр-чикирден тазалоо. Таштандыларды чогултуп жыйноо. Жарыктандыруу ж.б.у.с) жергиликтүү жараандардын мол тушумун жыйноо, талаа иштери	Кемин району, Кызыл-Октябрь а., Пионер кочосу, №8
5	МИ “Боролдой” Турак-жай Коммуналдык чарбасы	Жергиликтүү калкты таза суу менен камсыз кылуу, айыл жергесин жашылдандыруу, коомдук жайларды жакшыртуу (оюн аянтчалары, сейил бактары), айылдын ирригация системаларын тазалоо ж.б.	Боролдой айылы, Абирова көчөсү №15
6	“Алтын Чөйчөк” МИ	Калкты таза суу менен камсыздоо, санитардык тазалоо	Шабдан айылы Данияров №57
7	“Элдик” МИ	Калкты таза суу менен камсыздоо, санитардык тазалоо	Чым-Коргон айылы

Кичи-Кемин жана Чым-Коргон айыл өкмөттөрүнүн муниципалдык ишканалары Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруу Союзунун баалоосу менен «Үлгүлүү муниципалдык ишкана» аталды.

Калк менен иштөө жана коомдук процесстер

Райондун тургундары менен өз ара байланыш:

- Аким менен калкка жолугушууларды өткөрүү
- Айыл аймактарында жана шаарларда жарандардын элдик жыйындарды уюштуруу
- Социалдык-экономикалык маселелер боюнча коомдук угууларды өткөрүү
- Жарандардын кайрылууларын жана сунуштарын карап чыгуу

Социалдык-экономикалык объекттерди ачуу жана ишке киргизүү:

2025-жылдын маанилүү окуялары

- Объектилерди ачуу жана ишке киргизүү (Кыргыз Республикасынын Президенти, УКМК төрагасы, министрлер жана ведомстволордун жетекчилери, Чүй облусундагы Президенттин ыйгарым укуктуу өкүлү катышуусу менен)
- Республикалык жана облустук колдоо долбоорлордун ылдам ишке ашышына өбөлгө түзөт

Координациялык кеңештин иши:

- Социалдык-экономикалык өнүгүүнү координациялоо
- Инвестициялык долбоорлорду карап чыгуу, эл аралык долбоорлор менен иштөө
- Межведомстволук өз ара аракеттенүү
- Мүчүлүштүктүү маселелерди оперативдүү чечүү

Аким жана орун басарларынын иши:

- Структуралык бөлүмдөрдүн ишин координациялоо
- Социалдык-экономикалык маселелерди чечүүгө жеке катышуу
- Долбоорлордун жана программалардын ишке ашышын көзөмөлдөө
- Жергиликтүү деңгээлде иш сапарлары жана мониторинг жүргүзүү

Кемин РМА: Расмий иш кагаздар жана жарандардын кайрылуулары (талдоо)

2024-жыл

Расмий иш кагаздар

- Аткара турган каттар: 4 693
- Мөөнөтүнөн өтүп аткарылган: 125 документ
- Иш көлөмү жогорулап, аткарууда кошумча жүктөм болгон

Жарандардын кайрылуулары

- Жалпы кайрылуулар: 253
- Негизги темалар:
 - Материалдык жардам – 58
 - Жер маселелери – 27
 - Жеке үй салууга жер бөлүү – 23
 - Башка кайрылуулар

Жалпы мүнөздөмө

- Жарандардын социалдык маселелер боюнча кайрылуулары басымдуу
- Иш кагаздардын саны көбөйгөнүнө байланыштуу мөөнөт бузуу учурлары катталган

2025-жыл

Расмий иш кагаздар

- Аткара турган каттар: 6 120
- Мөөнөтүнөн өтүп аткарылган: 1 документ гана
- Башкаруу жана көзөмөл кескин жакшырган

Жарандардын кайрылуулары

- Жалпы кайрылуулар: 251
- Негизги темалар:
 - Материалдык жардам – 48
 - Жеке үй салууга жер бөлүү – 34
 - Жер маселелери – 27
 - Башка кайрылуулар

Негизги жыйынтык

- Иш кагаздардын саны өссө да, аткаруу жогорку тартипте
- Жарандардын кайрылууларын кароо туруктуу жана системалуу
- Райондук мамлекеттик администрациянын ишинин эффективдүүлүгү жогорулаган

2025-жылдагы Кемин районундагы маанилүү иш-аракеттердин көз ирмемдери

- «Этернал Энергия» ЖЧК
- 100 МВт күн электр станциясы,
161,5 га
- 56 млн \$ (39,2 млн \$
пайдаланылган)
- 80 (52 чет элдик)
- Кичи-Кемин а/а

«ЗЭТ Цемент» ЖЧКсы Цемент заводу, 3200 т клинкер/1400 т цемент, 2026-жыл 137,6 млн \$ 700 жумушчу орун түзүлөт

«Учкун ВМ» ЖЧКсы
Жардыруучу заттар заводу
(I очередь), 2025≈700 млн сом Кемин шаары

«Агро Куш» ЖЧКсы Канаттуулар фабрикасынын кеңейтүүсү, инкубатор, азык цехи 1 744,8 млн сом

Чым-Коргон айыл аймагында курулуп жаткан мал базары

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ

КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТЕСКЕМЕ РАСПОРЯЖЕНИЕ

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 11-сентябрындагы № 554 “Региондорду өнүктүрүү фонддоруунун маселелери жөнүндө” токтому менен бекитилген Региондорду өнүктүрүү фонддору жөнүндө типтүү жобонун 3-главасынын 12-пунктун аткаруу үчүн:

1. Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун өнүктүрүү фонду Чым-Коргон айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн аймагында жалпы аянты 11 гектар мал базарын куруу боюнча долбоорду каржыласын.

2. Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун өнүктүрүү фонду Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 11-сентябрындагы № 554 “Региондорду өнүктүрүү фонддоруунун маселелери жөнүндө” токтому менен бекитилген Региондорду өнүктүрүү фонддору жөнүндө типтүү жобонун 3-главасынын 12-пунктуна ылайык 3214-беренеси боюнча кредит берүүгө арналган акча каражаттарын 50 179 600 (элүү миллион бир жүз жетимиш тогуз миң алты жүз) сом суммасына кыскартуу менен чыгымдар сметасына өзгөртүү киргизсин жана 3111-беренеси боюнча социалдык-инфраструктуралык долбоорлорго арналган акча каражаттарын 50 179 600 (элүү миллион бир жүз жетимиш тогуз миң алты жүз) сом суммасына кобойтсун.

3. Чым-Коргон айыл аймагынын айыл өкмөтү акча каражаттарынын максаттуу пайдаланылышына жана мал базардын курулушунун ишке ашырылышына жеке жоопкерчилик тартат деп белгиленсин.

4. Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Кемин районунун өнүктүрүү фонду акча каражаттарынын максаттуу багыты боюнча пайдаланылышын жеке контролго алсын.

5. Бул тескеменин аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын

№ 669-т, 05.08.2025

Кол койгон: Касымалиев А.А.

2026-жылга карата 6 артыкчылыктуу багыттар боюнча райондук иш-планды иштеп чыгуу

Жыйынтык корутундулар

- Райондун экономикасы туруктуу өнүгүүдө
- Башкаруу иши системалуу жана ачык-айкын жүргүзүлүүдө
- Стратегиялык долбоорлор ийгиликтүү ишке ашырылууда
- Мындан аркы өсүш үчүн зарыл шарттар түзүлдү

«2025-жылдын жыйынтыктары, Кемин районунун социалдык-экономикалык өнүгүүсү системалуу түрдө, калктын активдүү катышуусу, өлкө жана облустун жетекчилигинин колдоосу менен ишке ашырылып жатканын тастыктайт»

**Суроолор болсо, талкуулоого даярбыз
Көңүл бурганыңыздар үчүн рахмат!**